

Kolēģijas atzinums (64. pants)

Atzinums 4/2019

**par administratīvās vienošanās projektu par personas datu
pārsūtīšanu starp Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) finanšu
uzraudzības iestādēm un EEZ nepiederīgām finanšu
uzraudzības iestādēm**

Pieņemts 2019. gada 12. februārī

Satura rādītājs

1	Faktu kopsavilkums	4
2	Novērtējums.....	4
3	Secinājumi/ieteikumi.....	7
4	Nobeigums	8

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (turpmāk "VDAR"), 63. pantu, 64. panta 2. punktu un 3.–8. punktu un 46. panta 3. punkta b) apakšpunktu,

ņemot vērā EEZ līgumu un jo īpaši tā XI pielikumu un 37. protokolu, kas grozīti ar EEZ Apvienotās komitejas 2018. gada 6. jūlija Lēmumu Nr. 154/2018,

ņemot vērā 10. un 22. pantu tās 2018. gada 25. maija reglamentā, kurš grozīts 2018. gada 23. novembrī,

tā kā:

(1) Saskaņā ar VDAR 46. panta 1. punktu, 3. punkta b) apakšpunktu un 4. punktu, ja nav pieņemts lēmums saskaņā ar 45. panta 3. punktu, pārzinis vai apstrādātājs var nosūtīt personas datus uz trešo valsti vai uz starptautisku organizāciju tikai tad, ja pārzinis vai apstrādātājs ir sniedzis atbilstošas garantijas, un ar nosacījumu, ka datu subjektiem ir pieejamas īstenojamas datu subjekta tiesības un efektīvi tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Ja kompetentā uzraudzības iestāde ("kompetentā UI") dod tādu atļauju, tad atbilstošās garantijas var arī nodrošināt jo īpaši ar noteikumiem, kuri iekļaujami administratīvajās vienošanās starp publiskām iestādēm vai struktūrām un kuri ietver īstenojamas un efektīvas datu subjekta tiesības.

(2) Ņemot vērā īpašās iezīmes, kas raksturīgas 46. panta 3. punkta b) apakšpunktā¹ minētajiem administratīvās vienošanās dokumentiem, kas var būt ļoti dažādi, katrs gadījums būtu jāizskata atsevišķi, neskarot citu administratīvo vienošanos novērtējumu.

(3) Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (*EDPB*) saskaņā ar VDAR 70. panta 1. punktu nodrošina Regulas (ES) 2016/679 konsekventu piemērošanu visā Eiropas Ekonomikas zonā. Saskaņā ar 64. panta 2. punktu uzraudzības iestāde, *EDPB* priekšsēdētājs vai Komisija var iedarbināt konsekvences mehānismu jebkurā vispārējās piemērošanas jautājumā vai jautājumā, kas rada sekas vairāk nekā vienā dalībvalstī. *EDPB* sniedz atzinumu par tai iesniegto jautājumu ar noteikumu, ka tā par to pašu jautājumu nav jau sniegusi atzinumu.

(4) *EDPB* atzinumu pieņem saskaņā ar VDAR 64. panta 3. punktu un *EDPB* reglamenta 10. panta 2. punktu astoņu nedēļu laikā pēc tam, kad priekšsēdētājs ir nolēmis, ka dokumentācija ir pilnīga. Ņemot vērā jautājuma sarežģītību, pēc *EDPB* priekšsēdētāja lēmuma šo laikposmu var pagarināt vēl par sešām nedēļām.

(5) Saskaņā ar VDAR 65. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ja kompetentā UI neievēro *EDPB* atzinumu, kas sniegts saskaņā ar 64. pantu, jebkura attiecīgā uzraudzības iestāde vai Komisija var par to informēt *EDPB* un tā pieņem saistošu lēmumu,

¹ Skatīt arī VDAR 108. apsvērumu.

IR PIEŅĒMUSI ŠO ATZINUMU.

1 FAKTU KOPSAVILKUMS

1. Pēc vairākām diskusiju kārtām Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI), kas rīkojas kā EEZ finanšu uzraudzības iestāžu (valsts kompetento iestāžu (VKI)) koordinatore un savā vārdā, un Starptautiskā Vērtspapīru komisiju organizācija (IOSCO) saskaņā ar VDAR 46. panta 3. punkta b) apakšpunktu ar oficiālu vēstuli ir iesniegušas pievienoto administratīvās vienošanās projektu (turpmāk "AV projekts"), ar kuru reglamentē personas datu nosūtīšanu no EEZ VKI (un pašas EVTI) to sadarbības partneriem, kas atrodas ārpus EEZ. Šo AV projektu nodeva *EDPB* priekšsēdētājam 2019. gada 2. janvārī.
2. Pēc šā dokumenta saņemšanas *EDPB* priekšsēdētāja lūdza kolēģiju sniegt atzinumu saskaņā ar VDAR 64. panta 2. punktu. Lēmums par to, ka dokumentācija ir pilnīga, tika pieņemts 2019. gada 15. janvārī.

2 NOVĒRTĒJUMS

3. AV projektu var izmantot visi EEZ tirgus regulatori, un to var iesniegt kompetentajām UI atļaujas saņemšanai. Tādējādi VDAR 64. panta 2. punkta nozīmē šis ir jautājums, kas rada sekas vairāk nekā vienā dalībvalstī.
4. AV projekts ir nepieciešams, lai nodrošinātu efektīvu starptautisko sadarbību starp minētajām iestādēm, kas rīkojas kā publiskās iestādes un/vai vērtspapīru un/vai atvasināto instrumentu tirgu regulatori un/vai uzraudzītāji, lai atbilstoši saviem pilnvarojumiem, kas noteikti piemērojamajos tiesību aktos, "pasargātu investorus vai klientus un vairotu godprātību un uzticību vērtspapīru un atvasināto instrumentu tirgos".
5. Vērtējot šajā konkrētajā AV projektā ietvertos noteikumus, *EDPB* ņēma vērā vairākus īpašus elementus, lai novērtētu iespējamos riskus, ko rada personas datu nosūtīšana, tostarp to, uz kāda veida personas datiem attiecas šī AV un kādi ir tās mērķi.
6. AV projektā, kura pilnais teksts ir pievienots pielikumā, ir paredzētas turpmāk minētās garantijas.
 - **VDAR jēdzienu un datu subjektu tiesību definīcijas.** AV II iedaļā ir iekļautas attiecīgās definīcijas, kas vajadzīgas, lai noteiktu AV darbības jomu un tās piemērošanas konsekvenci. Tai skaitā ir definēti daži būtiski jēdzieni un tiesības, kas ietvertas Eiropas datu aizsardzības tiesiskajā regulējumā, piemēram, "personas dati", "apstrāde", "personas datu aizsardzības pārkāpums", "piekļuves tiesības", "tiesības uz dzēšanu", un to definīcijas atbilst Vispārīgajā datu aizsardzības regulā ietvertajām.
 - **Nolūka ierobežošanas princips un turpmākas izmantošanas aizliegums.** AV III iedaļas 1. punktā ir aplūkota premisa, ka iestādēm ir konkrēti pienākumi un regulējumā noteikti pilnvarojumi, kas citu starpā ietver investoru vai klientu aizsargāšanu un godprātības un uzticības vairošanu vērtspapīru un/vai atvasināto instrumentu tirgos. Tāpēc saskaņā ar nolūka ierobežošanas principu datu nosūtīšanā ir jāievēro šo pilnvarojumu un pienākumu robežas,

proti, tos var nosūtīt tikai tad, ja tie ir vajadzīgi iestāžu institucionālo uzdevumu izpildei, un saņēmējai iestādei nav atļauts veikt nekādu tādu šo personas datu turpmāku apstrādi, kas neatbilst minētajiem nolūkiem.

- **Datu kvalitātes un proporcionalitātes princips.** Saskaņā ar AV III.2. iedaļu nosūtītāja iestāde pārsūta tikai pareizus un aktuālajai situācijai atbilstošus personas datus, kas ir adekvāti, atbilstoši un tikai tik detalizēti, cik nepieciešams nolūkiem, kuriem tie tiek nosūtīti un turpmāk apstrādāti. Ja iestāde uzzina, ka nosūtītie personas dati ir nepareizi, tā vienmēr informē otru iestādi. Atbilstoši nolūkiem, kuriem personas dati ir nosūtīti un tiek turpmāk apstrādāti, katra iestāde pēc vajadzības papildina, dzēš, bloķē, korigē vai citādi izlabo personas datus.
- **Pārredzamības princips.** Katra iestāde sniedz datu subjektiem vispārīgu paziņojumu par veikto apstrādi, tostarp nosūtīšanu, to, kāda veida struktūrām dati var tikt nosūtīti, kādas ir datu subjektu tiesības saskaņā ar piemērojamajos tiesību aktos noteiktajām prasībām, tostarp par to, kā šīs tiesības var izmantot, un informāciju par to, pēc cik ilga laika un ar kādiem ierobežojumiem šīs tiesības var izmantot, ja šāds laiks vai ierobežojumi ir noteikti, un to, kur vērsties, lai apstrīdētu apstrādi vai iesniegtu prasību. Šo paziņojumu katra iestāde publicē savā tīmekļa vietnē kopā ar šo vienošanos. Papildus tam EEZ iestādes saskaņā ar VDAR, bet EVTI saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725 sniedz datu subjektiem individuālu paziņojumu.
- **Datu glabāšanas princips.** AV III.7. iedaļā ir teikts, ka iestādes glabā personas datus tikai tik ilgi, cik nepieciešams konkrētajam datu apstrādes nolūkam saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem.
- **Drošības un konfidencialitātes pasākumi.** III.4. iedaļā ir paredzēts, ka katrā saņēmējā iestādē ir spēkā atbilstoši tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai personas datus, kas tai tiek pārsūtīti, aizsargātu pret nejaušu vai nelikumīgu piekļuvi, iznīcināšanu, nozaudēšanu, pārveidošanu vai neatļautu izpaušanu, piemēram, attiecīgā informācija tiek atzīmēta kā personas dati, un tiek ierobežots to personu loks, kas var piekļūt personas datiem.

AV ir arī paredzēts, ka tad, ja saņēmēja iestāde uzzina par personas datu aizsardzības pārkāpumu, tā pēc iespējas ātrāk informē nosūtītāju iestādi un ar saprātīgiem un atbilstošiem līdzekļiem cenšas novērst personas datu aizsardzības pārkāpumu un pēc iespējas mazināt iespējamās negatīvās sekas.
- **Garantijas, kas attiecas uz datu subjekta tiesībām.** AV III iedaļas 5. punktā ir noteiktas garantijas, kas attiecas uz datu subjekta tiesībām. Datu subjekti var saņemt apstiprinājumu par to, vai to dati ir nosūtīti citai finanšu uzraudzības iestādei ārpus EEZ (trešās valsts iestādei (TVI)). Datu subjektiem pēc pieprasījuma tiks arī nodrošināta piekļuve saviem personas datiem. Papildus tam datu subjekti var vērsties tieši pie attiecīgās VKI vai TVI ar prasību labot, dzēst vai bloķēt to datus vai ierobežot to apstrādi. Informācija par šīm garantijām ir jāsniedz VKI/TVI tīmekļa vietnē. Šo tiesību ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, un tās ir atļauts ierobežot tikai tiktāl un tik ilgi, cik tas ir nepieciešams, lai aizsargātu konfidencialitāti vai sasniegtu svarīgus vispārējas sabiedriskas nozīmes mērķus, kam — ja nosūtītāja iestāde ir EEZ VKI — ir jābūt šīs VKI dalībvalsts atzītiem (šāds mērķis var būt, piemēram, novērst traucējumu vai kaitējumu uzraudzības/tiesībaizsardzības funkcijām).
- **Ierobežojumi attiecībā uz datu tālāku pārsūtīšanu.** Dati tiks pārsūtīti tālāk trešai pusei, kas atrodas citā valstī un nav AV dalībiestāde un uz ko neattiecas Eiropas Komisijas lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību, tikai tad, ja nosūtītāja iestāde pirms tam būs sniegusi

rakstisku piekrišanu un ja trešā puse nodrošina pienācīgas garantijas, kas atbilst AV paredzētajām garantijām.

Tādas pašas garantijas ir paredzētas gadījumiem, kad personas dati tiek kopīgoti ar trešo pusi tai pašā valstī, kurā atrodas saņēmēja iestāde, taču izņēmuma gadījumos dati var tikt kopīgoti ar šādu trešo pusi arī tad, ja tā nevar nodrošināt iepriekš minētās garantijas. Šādā gadījumā dati var tikt nosūtīti tikai tad, ja tie tiek kopīgoti "svarīgu sabiedriskas nozīmes iemeslu dēļ". Ja nosūtītāja iestāde ir EEZ VKI, minētajai sabiedriskajai nozīmei ir jābūt attiecīgās VKI dalībvalsts atzītai.

Personas datus var kopīgot ar trešo pusi tai pašā valstī, kurā atrodas saņēmēja iestāde (piemēram, ar valsts struktūrām, tiesām, pašregulācijas organizācijām un dalībniekiem tiesībaizsardzības procesos), bez nosūtītājas iestādes piekrišanas vai garantijām tikai divos gadījumos:

i) ja personas datu kopīgošanas un turpmākas izmantošanas nolūks atbilst nolūkam, kura dēļ dati tika sākotnēji nosūtīti, vai vispārējam izmantošanas satvaram, kas norādīts sākotnējā konkrētajā saņēmēja iestādes pieprasījumā, un datu kopīgošana ir vajadzīga, lai saņēmēja iestāde un/vai trešā puse varētu īstenot savu pilnvarojumu un izpildīt savus pienākumus;

ii) ja personas dati tiek kopīgoti pēc pieprasījuma, kas saskaņā ar likumu ir jāizpilda, vai ja to kopīgošana ir prasīta tiesību aktos. Saņēmēja iestāde pirms datu kopīgošanas par to paziņo nosūtītājai iestādei, iekļaujot informāciju arī par pieprasītajiem datiem, pieprasītāju struktūru un kopīgošanas tiesisko pamatu. Saņēmēja iestāde, cik vien iespējams, ierobežo saskaņā ar šo vienošanos saņemto personas datu kopīgošanu, jo īpaši izmantojot visus piemērojamās tiesību aktu izņēmumus un privilēģijas.

- **Tiesību aizsardzība.** AV III iedaļas 8. punktā ir noteikts tiesību aizsardzības mehānisms. Šā mehānisma mērķis ir nodrošināt tiesības uz tiesību aizsardzību un attiecīgā gadījumā uz kompensāciju. Ja nav ievērota AV, tostarp, ja ir pārkāptas datu subjekta tiesības, var vērsties kompetentajā struktūrā (piem., tiesā) tiesību aizsardzības nolūkā. Tiesību aizsardzības procedūra šādā kompetentajā struktūrā norisināsies saskaņā ar piemērojamajām tiesību aktu prasībām, nodrošinot, ka datu subjekts var efektīvi izmantot savas tiesības, kas saistītas ar AV paredzētajiem principiem un garantijām. Nosūtītāju iestādi informē par visiem strīdiem vai prasībām, un abu pušu iestādes dara visu iespējamo, lai izšķirtu strīdu vai tiktu galā ar prasību izlīguma ceļā. Ja jautājumu nevar šādi atrisināt, strīda izšķiršanai izmanto citas metodes, tostarp nesaistošus mediācijas vai strīdu izšķiršanas mehānismus. Ja nosūtītāja iestāde uzskata, ka saņēmēja iestāde ir rīkojusies, neņemot vērā AV noteiktās garantijas, piemēram, nav ievērojusi nesaistošā mediācijas vai alternatīvas strīdu izšķiršanas mehānisma lēmumu, nosūtītāja iestāde vairs AV ietvaros nesūta personas datus saņēmējai iestādei, līdz jautājums ir apmierinoši atrisināts. Papildus tam tiek informēta "novērtēšanas grupa" (kā arī visas pārējās iestādes), kas var ieteikt saņēmēju iestādi izslēgt no AV, ja grupa konstatē, ka "ir acīmredzami mainījusies [saņēmējas iestādes] vēlme vai spējas rīkoties atbilstoši [AV]". Lai datu subjekti varētu izmantot savas tiesības uz tiesību aizsardzību, AV tiks publicēta.
- **Pārraudzības mehānisms.** AV IV iedaļā ir paredzēts ārējs pārraudzības mehānisms, lai pārliecinātos par AV garantiju īstenošanu. Šis pārraudzības mehānisms ir vairāki periodiski pārskati, ko sagatavo "novērtēšanas grupa" un katra VKI/TVI pati. Ārējās un iekšējās pārraudzības kombinācija un negatīva pārskata iespējamās sekas, kas citu starpā var būt ieteikums apturēt iestādes dalību AV, nodrošina apmierinošu aizsardzības līmeni.

7. *EDPB* pauž atzinību par pūlēm, kas ieguldītas, veidojot šo daudzpusējo AV, kura ietver vairākas nozīmīgas datu aizsardzības garantijas. Lai, ņemot vērā šādu nesaistošu vienošanos unikālo būtību, pārliecinātos, ka šīs garantijas turpina nodrošināt datu aizsardzību pienācīgā līmenī, kad dati saskaņā ar šo AV tiek nosūtīti uz trešo valsti, *EDPB* uzsver turpmāk minēto.
8. Katra kompetentā UI uzraudzīs AV un tās praktisko piemērošanu, īpašu uzmanību pievēršot III iedaļas 5., 6. un 8. punktam un IV iedaļai par datu subjektu tiesībām, datu tālāku pārsūtīšanu, tiesību aizsardzības un pārraudzības mehānismiem, lai pārliecinātos, ka datu subjektiem tiek nodrošinātas efektīvas un īstenojamas datu subjektu tiesības un atbilstoša tiesību aizsardzība un ka AV ievērošana tiek efektīvi uzraudzīta.
9. Katra kompetentā UI atļauj izmantot šo AV kā piemērotu datu aizsardzības garantiju datu pārrobežu nosūtīšanā tikai ar tādu nosacījumu, ka vienošanās parakstītāji pilnībā ievēro visus AV noteikumus.
10. Ja AV vairs nenodrošina atbilstošas garantijas VDAR nozīmē, ikviena kompetentā UI aptur attiecīgās datu plūsmas, ko saskaņā ar tās doto atļauju nodrošina VKI tās dalībvalstī.

3 SECINĀJUMI/IETEIKUMI

11. Ņemot vērā to, kas minēts iepriekš, un valsts kompetento iestāžu, EVTI un trešās valstīs esošo to partneru saistības, kuras tie uzņemsies, parakstot šo AV, lai “ieviestu pienācīgas garantijas šādu personas datu apstrādei, ko tie veic, īstenojot normatīvajos aktos tiem noteiktos attiecīgos pilnvarojumus un pienākumus”, un “rīkotos saskaņā ar šo vienošanos”, *EDPB* uzskata, ka AV nodrošina pienācīgas garantijas gadījumiem, kad personas dati tiks pārsūtīti uz šīs AV pamata publiskām struktūrām trešās valstīs, uz kurām neattiecas Eiropas Komisijas lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību.
12. Ņemot vērā AV preambulu, kurā atzīts, cik svarīgs ir regulārs dialogs starp EEZ VKI un to kompetentajām UI vai — EVTI gadījumā — Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju (EDAU), un lai kompetentās UI varētu veikt savu uzdevumu, kas tām noteikts VDAR 57. panta 1. punkta a) apakšpunktā, proti, uzraudzīt un panākt VDAR piemērošanu, kompetentās UI dotajā atļaujā būtu jāparedz, ka katra parakstītāja EEZ VKI vai EVTI informē attiecīgo kompetento UI par ikvienu gadījumu, kad uz AV III iedaļas 8. punkta vai IV iedaļas pamata tiek apturēta personas datu pārsūtīšana, kā arī par AV dalībnieka statusa pārskatīšanu vai pārtraukšanu uz V iedaļas pamata.
13. Papildus tam *EDPB* atgādina, ka saskaņā ar pārskatatbildības principu katrai VKI un EVTI būs jāreģistrē un jāglabā informācija, lai UI būtu vieglāk īstenot savu uzraudzības uzdevumu. Jebkurā gadījumā šī informācija būtu jādara pieejama pēc kompetentās UI pieprasījuma. Katra UI var arī savā atļaujā norādīt, ka VKI vai EVTI šī informācija ir jānosūta UI katru gadu bez iepriekšēja pieprasījuma. Šajā informācijā būtu jāiekļauj ziņas par datu subjektu iesniegtajiem pieprasījumiem un prasībām ES mērogā, ziņas par gadījumiem, kas netika atrisināti ar vēlamajiem strīdu izšķiršanas mehānismiem, un par attiecīgajiem “novērtēšanas grupas” konstatējumiem un darbībām pēc periodiskajiem pārskatiem, tostarp par darbībām, kas attiecas uz personas datu kopīgošanu saskaņā ar AV 6.2.3. iedaļu. Būtu jāreģistrē arī informācija par VKI saņemtajiem paziņojumiem par gadījumiem, kad TVI dalījušās ar informāciju ar trešo pusi saskaņā ar pieprasījumu, kas pēc likuma ir jāizpilda, vai saskaņā ar tiesību aktiem.

4 NOBEIGUMS

14. Šo atzinumu publiskos saskaņā ar VDAR 64. panta 5. punkta b) apakšpunktu.

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā —
priekšsēdētāja

(Andrea Jelinek)